

Sygn. akt: I C 56/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Rafał Kubicki
Protokolant:	sekretarz sądowy Natalia Indyka

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2020 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. w W.

przeciwko S. J.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego S. J. na rzecz powoda Banku (...)

w (...) S.A. w W. kwotę 101.330,21 zł (sto jeden tysięcy trzysta trzydzieści złotych dwadzieścia jeden groszy) z odsetkami:

- od kwoty 98.376,44 zł - umownymi w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie od 11 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.953,77 zł - ustawowymi za opóźnienie od 22 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanego S. J. na rzecz powoda Banku (...)

w (...) S.A. w W. kwotę 10.490 (dziesięć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia R. K.

Sygn. akt I C 56/20

UZASADNIENIE

Powód złożył pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, żądając zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego 101.450,21 zł z odsetkami i wskazując, że pozwany nie wywiązał się z postanowień umownych. W dniu 21 października 2019 r. Referendarz sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) w (...)VI Wydział Cywilny wydał nakaz w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Pozwany złożył sprzeciw, w którym zaskarżył wydany nakaz, wnosząc o oddalenie powództwa. Nie zgadza się z wysokością zobowiązania, a dodatkowo podniósł zarzut nieważności umowy, niewymagalność dochodzonej wierzytelności oraz zawarcie w umowie klauzul generalnych sprzecznych z prawem i z dobrymi obyczajami. Postanowieniem Referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym (...) w (...), VI Wydział Cywilny z 18 grudnia 2019 r. sprawę przekazano Sądowi Okręgowemu w Olsztynie. Zarządzeniem z 12 lutego 2020 r. doręczono

pozwanemu odpis pozwu z (...) i dalsze pisma powoda z załącznikami zobowiązując go do złożenia odpowiedzi na pozew.

W odpowiedzi na powyższe pozwany wniósł o oddalenie powództw w całości, podtrzymując swoje wcześniejsze stanowisko. Jednocześnie wskazał, że powód nie udowodnił dochodzonej kwoty, a dołączony wyciąg z ksiąg bankowych nie stanowi dowodu istnienia zobowiązania, a jedynie uprawdopodobnienie tego faktu, a nadto nie został poświadczony za zgodność przez upoważnioną osobę. Zaznaczył, że przedmiotowa umowa była umową zawieraną na odległość.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 października 2017 r. powódka zawarła z pozwanym umowę. Na mocy tej umowy powódka udzieliła pozwanemu pożyczki gotówkowej w wysokości 120.000 zł. Umowa została zawarta na odległość. Zgodnie z umową pozwany zobowiązany był ponieść koszty związane z opłatami operacyjnymi, w tym prowizją w wysokości 1.006,93 zł i odsetkami za cały okres kredytowania, które zostało określone na kwotę 25.888,90 zł. Całkowity koszt kredytu wynosił 145.888,90 zł (suma kwot 120.000 + 25.888,90 zł) - § 2 ust. 1-4 umowy. Pożyczka została oprocentowana oprocentowaniem zmiennym i w pierwszym okresie odsetkowym wynosiło 6,88% w stosunku rocznym i stanowiło sumę stawki referencyjnej WIBOR 3M obowiązującej w Banku w pierwszym okresie odsetkowym oraz stałej marży w wysokości 5,25 punktów procentowych. Rzeczywista stopa oprocentowania 8,15% (§ 2 ust. 5-6). Spłata pożyczki została rozłożona na 60 rat miesięcznych, a wysokość jednej raty została wyliczona na 2.431 zł i obejmowała również opłatę operacyjną za obsługę kredytu. Termin pierwszej raty został ustalony na 8 grudnia 2017 r. Kolejne raty miały zostać płacone do 8 każdego miesiąca. Spłata ostatniej raty została określona na 8 listopada 2022 r. (§ 2 ust. 9, ust. 10-14). W przypadku niedotrzymania przez biorącego pożyczkę warunków umowy albo w razie utraty przez niego zdolności kredytowej, bank mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia (§ 3 ust. 29). Do chwili spłaty zadłużenia, jak również po wygaśnięciu umowy, bankowi przysługuje prawo żądania odsetek za opóźnienie od niespłaconych w terminie należności w wysokości odsetek umownych za opóźnienie w wysokości dwukrotności sumy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych (§ 3 ust. 33 i § 3 ust. 18). W dniu zawarcia umowy tj. 24 października 2017 r. kwota udzielonej pożyczki została wypłacona na dwa różne rachunki bankowe należące do pozwanego w wysokości 112.807,63 zł i w wysokości 7.192,37 zł (§ 1 ust. 1 i 2). Pozwanemu przysługiwało uprawnienie wypowiedzenia umowy w każdym czasie z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia (§ 3 ust. 29). Pozwany nie złożył oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej na odległość.

(dowód: umowa k. 30-32, regulamin pożyczki k. 33, potwierdzenie wypłat k. 80 i 81, plan spłaty pożyczki k. 59-61).

W okresie od grudnia 2017 r. do marca 2019 r. pozwany spłacał raty kapitałowo-odsetkowe w łącznej wysokości 31.933,82 zł.

(dowód: szczegółowe rozliczenia wpłat pozwanego k. 62)

Z uwagi na zaprzestanie wywiązywania się z postanowień umowy, powód dwukrotnie wezwał pozwanego do zapłaty. Najpierw pismem z 15 października 2018 r., a następnie z 28 stycznia 2019 r., wyznaczając za każdym razem termin 14 dni roboczych do uiszczenia zaległości. W pismach tych poinformowano pozwanego o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Brak uregulowania kwoty, do której pozwany był zobowiązany, spowodował, że bank pismem z 10 maja 2019 r. wypowiedział pozwanemu umowę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Jednocześnie wezwał do zapłaty zaległości w wysokości 101,450,21 zł.

(dowód: pisma k. 63 i 64, wypowiedzenie k. 65, dowód nadania przesyłki k. 66-67, rozliczenie wpłat dokonywanych przez pozwanego k. 62)

14 sierpnia 2019 r. powodowy Bank wystawił wyciąg z ksiąg bankowych,

w których określił zadłużenie pozwanego z tytułu zawartej umowy na:

- a) kwotę 98.376,44 zł z tytułu niespłaconej pożyczki wraz z odsetkami umownymi w wysokości 14% w skali roku od liczonych od tej kwoty za okres od 7 maja 2019 r. do dnia faktycznej zapłaty,
- b) kwotę 2.953,77 zł tytułem odsetek umownych w wysokości 14% w skali roku od dnia udzielonej pożyczki za okres od 30 października 2017 r. do 6 maja 2019 r.,
- c) kwotę 120 zł tytułem opłat za czynności windykacyjne związane z opóźnieniem w spłacie pożyczki oraz opłat operacyjnych za obsługę kredytu pożyczki.

(dowód: wyciąg k. 34, pełnomocnictwo do wystawienia wyciągu k. 29)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w niemalże w całości z wyjątkiem żądania zapłaty 120 zł z tytułu opłat manipulacyjnych za czynności windykacyjne związane z opóźnieniem w spłacie pożyczki oraz opłat operacyjnych za obsługę pożyczki.

Stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów przedłożonych głównie przez powodowy Bank, których prawdziwości pozwany nie kwestionował. Niemniej jednak w pismach procesowych pozwany podnosił takie zarzuty jak:

- nieważność umowy związaną z postanowieniami sprzecznymi z prawem i dobrymi obyczajami
- niewykazanie wysokości dochodzonej wierzytelności,
- brak zawarcia umowy, a jedynie jej podpisanie (por. sprzeciw k. 8-9 i odpowiedź na pozew k. 45-47).

Obowiązek zwrotu pożyczki wynika z art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie z treścią art. 78 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (t. jedn. Dz. U. z 2019 poz. 2357) do umów pożyczek pieniężnych zawieranych przez bank stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zabezpieczenia spłaty i oprocentowania kredytu. Z kolei zgodnie z art. 69 ust. 1 ww. ustawy przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W sytuacji, gdy kredytobiorca nie dotrzymuje warunków i postanowień umowy, Bank ma prawo skorzystać ze swoich uprawnień wynikających z treści tej umowy,

w celu wyegzekwowania zwrotu swoich należności. W takim wypadku, zgodnie z § 3 ust. 29 umowy powód miał prawo wypowiedzieć umowę. Termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni począwszy od dnia następnego po dniu odebrania przez pożyczkobiorcę przesyłki poleconej zawierającej wypowiedzenie, nadanej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Zgodnie z doktryną umowa pożyczki jest umową dwustronnie zobowiązującą, ze względu na fakt, że obie jej strony zaciągają zobowiązania. Nie jest natomiast umową wzajemną, gdyż zwrot jej przedmiotu nie stanowi świadczenia wzajemnego ani nie jest przyczyną lub odpowiednikiem świadczenia dającego pożyczkę (J. Gudowski, w: G. Bieniek, Komentarz k.c., t. 2, 2005, s. 349). W orzecznictwie podkreśla się, że do jej essentialia negotii należy oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku oraz zobowiązanie się do ich przeniesienia na własność biorącego pożyczkę, a ponadto obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki (zob. wyr. SA

w S. z 22 września 2015 r., I ACa 332/15, L.).

W związku z podniesionymi zarzutami należało ustalić, czy doszło do zawarcia między stronami umowy pożyczki, a w konsekwencji, czy pozwany jest dłużnikiem powódki i czy umowa zawiera postanowienia sprzeczne z prawem i dobrymi obyczajami, a także czy powódka udowodniła wysokość dochodzonego roszczenia.

Już na pierwszy rzut oka trudno podzielić poglądy pozwanego, aby ten nie zawierał umowy. Z normy art. 6 k.c. jednoznacznie wynika, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne - chodzi tu

o ocenę czy przedstawione środki dowodowe pozwalają na uznanie twierdzeń strony

o faktach za prawdziwe. Instytucja tego ciężaru służy do kwalifikacji prawnej negatywnego wyniku postępowania dowodowego. Przywołany przepis określa zatem, jaki wpływ na wynik procesu ma nieudowodnienie pewnych faktów i kto poniesie wynikające z przepisów prawa materialnego negatywne tego konsekwencje.

Otóż w ocenie Sądu, powódka ponad wszelką wątpliwość wykazała, że doszło do zawarcia umowy pożyczki gotówkowej 24 października 2017 r. Pozwany nie zaprzeczył, aby przedmiot umowy został mu wydany, co więcej - na rozprawie (k. 85) przyznał, że zawarł umowę, otrzymał pożyczkę i ją spłacał do czasu, choć nie potrafił wskazać, w jakiej wysokości (części) dokonał spłaty. W dniu zawarcia umowy na dwa rachunki bankowe pozwanego została przelana kwota w wysokości udzielonej pozwanemu pożyczki, a pozwany przez 15 miesięcy spłacał raty (por. k. 62). Wywiązywanie się z obowiązku ich płacenia (przynajmniej do pewnego momentu) świadczy o przyjęciu i zaakceptowaniu warunków zawartej umowy. Oświadczenie pozwanego złożone na rozprawie w dniu 3 września 2020 r., że nie miał możliwości zapoznania się z umową przed jej podpisaniem, nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem zgodnie z umową - pozwanemu przysługiwało uprawnienie odstąpienia wypowiedzenia umowy w każdym dowolnym czasie. Nawet późniejsze zapoznanie się z treścią umowy pozwalało mu na zniwelowanie konsekwencji jej zawarcia, czego ostatecznie nie zrobił. Oczywiście takie oświadczenie wiązałoby się z natychmiastowym zwrotem tego, co pozwany otrzymał.

Nieudowodnione również zostało, aby umowa łącząca strony zawierała postanowienia nieważne, sprzeczne z prawem i dobrymi obyczajami. Po pierwsze pozwany nie wskazał, jakie postanowienia umowne dotknięte są nieważnością, a po drugie nie wyjaśnił, na czym miałyby polegać sugerowana nieważność. Podnoszenie okoliczności, z którymi pozwany się nie zgadza, nie może być określane lapidarnie (skrótowo) przez odwołanie się do klauzul generalnych występujących w systemie prawa, jakimi są np. zasady współżycia społecznego czy dobre obyczaje. Takie ujęcie zarzutów jest niewystarczające do ich merytorycznego zbadania. Fakty i dowody,

z którymi pozwany się nie zgadza, winny być wyraźne zakomunikowane zarówno sądowi, jak i powodowi. Daje to powodce możliwość podjęcia obrony, a sądowi możliwość ich merytorycznej oceny. Nieskonkretyzowane, generalne (ogólne) zarzuty powodują, że argumentacja prawna pomiędzy stronami jest zachwiana i obrona jednej lub drugiej strony przerzucona na sąd. Co zgodnie zasadą kontrydiktoryjności jest niedopuszczalne. Zgodnie z tą zasadą, proces toczy się między stronami i na nich spoczywa ciężar udowodnienia swoich racji. Sąd zaś, odgrywa jedynie rolę arbitra, który wydaje wyrok i na podstawie tego, co zaoferują mu strony. Wyjątkowo sąd może skorzystać z własnej inicjatywy i dopuścić dowód z urzędu, zgodnie z art. 232 k.p.c. Niemnie jednak nie może wyręczać żadnej ze stron procesu z ciężaru udowodnienia swoich racji (por. wyroki SN III CSK 341/08 i IV CSK 299/06 z 20 grudnia 2006 r.).

Na marginesie jedynie wskazać należy, że Sąd nie znalazł podstaw do negowania ważności zawartej umowy. W ocenie Sądu, umowa pożyczki gotówkowej nie zawiera postanowień umownych sprzecznych z prawem i dobrymi obyczajami. Jej postanowienia, w szczególności określające główne świadczenie stron - są czytelne i nie budzą wątpliwości. Przedmiotowa umowa jest umową udzielenia pożyczki

w walucie polskiej, z oprocentowaniem zgodnym z przepisami prawa. Całkowity koszt pożyczki został określony na poziomie 25.888,9 zł. W kwocie tej znajdowały się nie tylko odsetki umowne za cały okres kredytowania, ale również prowizje i wszystkie opłaty operacyjne. Już tylko samo wyliczenie prowizji na kwotę 1.006,93 zł - pozwala stwierdzić, że jej wysokość to niespełna 1% wysokości udzielonego kredytu. W miesięcznej racie wyliczonej na 2.431 zł, około 2.000 zł było przeznaczane na spłatę kapitału, a reszta na wynagrodzenie powodowego Banku (por. 6 § k. 32). Taka

proporcja wynagrodzenia Banku za udzielenie pożyczki jest w pełni uzasadniona i nie nasuwa wątpliwości co do ich zgodności z przepisami prawa. Podnieść należy, że zgodnie z treścią § 36 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t. jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1083) 2. pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. Kwota odsetek, prowizji i opłat operacyjnych nie przewyższa całkowitej kwoty kredytu, określonej

w umowie na poziomie 120.000 zł, albowiem te inne koszty kształtują się na poziomie 25.888,9 zł. Tym samym brak jest podstaw do uznania, że w stosunku do pozwanego umowa zawiera klauzule abuzywne w rozumieniu art. 385¹ k.c.

W tym miejscu należy odnieść się do ostatniego podnoszonego przez pozwanego zarzutu, a mianowicie nieudowodnienia wysokości dochodzonego roszczenia, w szczególności braku „mocy dowodowej” wyciągu z bankowych (odpowiedź na pozew k. 46). Po części należy zgodzić się z pozwanym, że taki wyciąg stracił walor dokumentu urzędowego w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym. Niemniej jednak nie oznacza to, że jego wartość jako dowodu z dokumentu jest żadna. Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte

w dokumencie. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa wyciąg z ksiąg banku

w postępowaniu cywilnym stanowi dokument prywatny. Dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Co do zasady dokumenty prywatne korzystają przeciw z domniemania autentyczności oraz, że osoba, która podpisała dokument, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Tak więc choć z dokumentem prywatnym nie łączy się domniemanie zgodności z prawdą oświadczenia w nim zawartego to nic nie stoi na przeszkodzie, by sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy. To oznacza, że wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, opatrzony stosownym podpisem podmiotu uprawnionego do działania za bank, jako dokument prywatny może dowodzić określonych faktów (wyrok SA w Szczecinie z dnia 19.01.2017r., sygn. akt I ACa 782/16, wyrok SA w Łodzi z dnia 9.06.2016r., sygn. akt I ACa 1758/15, wyrok SN z dnia 3 kwietnia 2009 r. II CSK 601/08, wyrok SN z 3 października 2000 r. I CKN 804/98, wyrok SN z 15 września 2011 r. II CSK 712/10).

Przedłożony do akt wyciąg został opatrzony pieczęcią banku oraz podpisem upoważnionej przez Bank osoby. Zatem dokument ten jako złożony w oryginale nie wymaga poświadczenia jego zgodności z oryginałem, zgodnie z art. 129 § 1 i 2 k.p.c. – tak jak chciałby tego pozwany (por. odpowiedź na pozew k. 45-46). Takiego poświadczenia wymagają dokumenty złożone w odpisie (kopii) nie zaś w oryginale. Prawdziwość tego dokumentu została przez powódkę wykazana, zgodnie z art. 253 k.p.c. Przedłożyła ona zarówno pełnomocnictwo upoważniające do wydania i podpisania wyciągu przez pracownika Banku jak i odpis z Krajowego Rejestru Sądowego – potwierdzający, że osoby udzielające pełnomocnictwa działały w imieniu

i na rzecz powodowego Banku (por. wyciąg k. 34, pełnomocnictwo k. 29 i odpis KRS

k. 20-27). Dodatkowo powódka przedłożyła szczegółowe rozliczenia dokonywanych przez pozwanego wpłat pożyczki, z którego wynika jego systematyczne wywiązywanie się z obowiązku spłaty aż do 20 marca 2019 r. Po tym okresie pozwany zaprzestał dokonywania spłaty rat, w konsekwencji czego powódka wypowiedziała mu umowę. Wskazać należy, że pozwany broniąc się przed zarzutami powódki nie wskazał, aby po tej dacie dokonywał dalszych spłat albo że suma wszystkich wpłat jest wyższa niż podaje powódka. Nie przedłożył dowodów dokonywanych przelewów po tej dacie.

W sytuacji, kiedy pozwany zaprzecza wysokości dochodzonego roszczenia zobowiązany jest w myśl art. 6 k.c. wykazać – udowodnić, że powódka się myli. Tego jednak pozwany nie zdołał zrobić.

W związku z tym, w ocenie Sądu zasadne jest powództwo w zakresie:

a) kwoty 98.376,44 zł,

b) kwoty 2.953,77 zł.

Powódka domagała się jeszcze zasądzenia kwoty 120 zł z tytułu opłat manipulacyjnych za czynności windykacyjne związane z opóźnieniem w spłacie pożyczki oraz opłat operacyjnych za obsługę pożyczki. Niemniej jednak uzasadnienie pozwu w tym zakresie ograniczyła do sformułowania „tytułem opłat”, co było niewystarczające. Powódka powinna była uzasadnić, jakie czynności wymagały naliczenia omawianej tu opłaty. Z tych względów na podstawie art. 720 § 1 k.c. oraz art. 69 ust 1 w zw. z art. 78 ustawy Prawo bankowego, powództwo zasługiwało na uwzględnienie w zakresie kwoty 101.330,21 zł z odsetkami:

a) umownymi w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie od 11 czerwca do dnia zapłaty liczonymi od kwoty 98.376,44 zł (pierwszy dzień biegu odsetek wynika z upływu terminu wypowiedzenia. Wypowiedzenie zostało wysłane 11 maja 2019 r. do tego należy doliczyć okres 30 dni wypowiedzenia. Zatem od 11 czerwca 2019 r. nastąpiła wymagalność tej części roszczenia por. k. 65),

b) ustawowymi za opóźnienia od 22 sierpnia do dnia zapłaty liczone od kwoty 2.953,77 zł (z kolei tu pierwszy dzień biegu odsetek wynika z art. 481 k.c. w zw.

z art. 482 k.c. i liczony jest od dnia wytoczenia powództwa, por. datę wniesienia pozwu w (...) k. 4).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca jest zobowiązana zwrócić je na rzecz strony wygrywającej.

Z uwagi na to, że powódka w niewielkim tylko zakresie przegrała proces (jedynie co do kwoty 120 zł), Sąd zasądził od pozwanego na jej rzecz wszystkie poniesione koszty czyli opłatę od pozwu w łącznej wysokości 5.073 zł, wynagrodzenie pełnomocnika

w wysokości 5.400 zł i opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, łącznie 10.490 zł, o czym orzekł jak w pkt. III wyroku. sędzia Rafał Kubicki